

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 686

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 februari 2026

Op 2 en 3 februari 2026 vond de informele Raad voor Concurrentievermogen plaats in Nicosia, Cyprus. Deze Raad stond in het teken van de onderdelen interne markt & industrie. Met deze brief stuur ik u het verslag van de Raad.

Tevens maak ik van de gelegenheid gebruik om de motie Van Campen en Oostenbrink¹ af te doen, over het inzetten van middelen van de Europese Investeringsbank voor grote projecten en investeringen in communicatiesystemen, satellieten en infrastructuur.

De Minister van Economische Zaken,
V.P.G. Karremans

¹ Kamerstuk 21 501-08, nr. 987

Inleiding

De informele Raad voor Concurrentievermogen (hierna: Raad) op 2 en 3 februari 2026 stond in het teken van het onderdeel interne markt en industrie.

Versterken van de Europese defensie-industrie (beleidsdebat)

Tijdens dit beleidsdebat legde het Cypriotisch Raadsvoorzitterschap (hierna: het voorzitterschap) aan de lidstaten de vraag voor hoe financiering van de Europese defensie-industrie effectiever vorm te geven, onder andere via het Europees Concurrentievermogenfonds (hierna: ECF). In het bijzonder vroeg het voorzitterschap de lidstaten hoe de positie van het mkb in de defensie-industrie versterkt kan worden.

De discussie werd ingeleid door de Europese Commissie (hierna: de Commissie). De Commissie gaf aan dat alleen meer financiering van de defensie-industrie niet voldoende is om deze effectief te kunnen versterken. Dit moet volgens de Commissie hand in hand gaan met een versterkte inzet om de opschaling van productiecapaciteit te vergemakkelijken. Om financiering effectief te laten zijn, is het volgens de Commissie ook nodig de randvoorwaarden goed in te richten, zoals harmonisering van standaarden en certificering, investeringstoetsing van ongewenste overnames in de sector en vraagbundeling. Om de positie van het mkb in de defensie-industrie te versterken, moeten dual-use toepassingen goed in het ECF verankerd worden.

Een brede groep lidstaten, waaronder Nederland, benadrukte de noodzaak de Europese Defensie Industrie te versterken en het belang daarbij van grensoverschrijdende samenwerking en het benutten van verschillende financieringsinstrumenten. Enkele lidstaten benoemden daarbij dat dit voor de gehele cyclus van projecten nodig is. Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, sprak zich uit voor het behoud van openheid van Europese financieringsinstrumenten voor derde landen, waar een andere lidstaat deze openheid juist liever beperkt zag. Veel lidstaten onderschreven daarbij dat voor Oekraïne toegang tot financiering onder de verschillende instrumenten behouden moet blijven.

EU-kompas voor concurrentievermogen – een jaar later (beleidsdebat)

Dit beleidsdebat stond in het teken van de voortgang van de verschillende initiatieven die een jaar geleden in het EU-kompas voor concurrentievermogen (hierna: kompas) door de Commissie zijn aangekondigd. Hierbij vroeg het voorzitterschap in het bijzonder aandacht voor het mkb en start-ups.

De Commissie schetste een pessimistisch beeld van het concurrentievermogen van de Unie: de voortgang op de doelstellingen van het kompas blijft achter, de intra-EU handel in goederen is teruggelopen en de integratie van de interne markt voor diensten stukt. Een oplossing hiervoor zei de Commissie te zien in het beschermen van de vraagzijde via een Europees voorkeursprincipe in aankomende initiatieven. De vraag die de Commissie daarbij centraal stelt, is hoe de ruimte in de partnerschappen met derde landen beter te benutten is om dit principe in te kunnen passen.

Om het concurrentievermogen te versterken wees een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, op het belang van verdergaande vereenvoudiging en vermindering van de regeldruk. Verschillende

lidstaten riepen daarbij op tot het beter tegen het licht houden van bestaande wetgeving en om ook in de ontwikkelingsfase beter op regeldruk te toetsen. Ook de aanpak van belemmeringen op de interne markt moet verder versterkt worden, in het bijzonder voor het elektronisch meldformulier grensoverschrijdende detacheringen. Waar verschillende lidstaten zich bij de ontwikkeling van een voorkeursprincipe uitspraken voor conformiteit met internationale partnerschappen, benadrukte een andere lidstaat het belang van een strikt Europees voorkeursprincipe met brede toepassing.

Naar 2030: een sterkere, eerlijkere, en veiligere interne markt voor Europese consumenten (lunchdebat)

Het voorzitterschap vroeg de lidstaten naar hun prioriteiten uit de recent gepubliceerde Consumentenagenda 2030, in het bijzonder voor verbeterde consumentenbescherming in het digitale domein. Dit jaar verwacht de Commissie in dit kader de Digital Fairness Act te publiceren.

Een grote groep lidstaten, waaronder Nederland, benadrukte aan de ene kant het belang van verbeterde consumentenbescherming in het digitale domein, maar wees aan de andere kant ook op het voorkomen van aanvullende regeldruk.

Diversenpunten

Middels dit verslag doe ik ook de motie Van Campen en Oostenbrink², over het inzetten van middelen van de Europese Investeringsbank voor grote projecten en investeringen in communicatiesystemen, satellieten en infrastructuur. De motie sluit goed aan bij het staande beleid en prioriteiten van de EIB en de recente intensivering op het gebied van defensie en veiligheid.³ Enkele recente voorbeelden zijn een EIB-investering in Poolse aardobservatiesatellieten⁴ en het versterken van de militaire infrastructuur in Litouwen.⁵

De EIB investeert jaarlijks zo'n 3–4 miljard euro in veiligheid en defensie, waaronder in communicatiesystemen, satellieten en infrastructuur. Het kabinet zet zich doorlopend in voor EIB-investeringen op het terrein van defensie en veiligheid met als doel de autonomie en veiligheid van Europa te versterken. Nederland riep bijvoorbeeld in de EIB-Raad van Gouverneurs op om de mogelijkheden voor investeringen in veiligheid en defensie te blijven verkennen⁶.

² Kamerstuk 21 501-08, nr. 987

³ Strengthening Europe's security and defence industry

⁴ Poland: EIB backs first Polish satellite programme with loan to Bank Gospodarstwa Krajowego

⁵ PROJECT AJAX

⁶ Verslag Eurogroep en Ecofinraad 19-20 juni 2025